

*Груба Кароліна Олександрівна,
студентка, спеціальність «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)
Науковий керівник: Асатуров Сергій Константинович,
кандидат історичних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

ФОРМУВАННЯ НОВОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

На сьогоднішній день маємо розгорнуту картину щодо того, як повномасштабна війна, розв'язана Росією проти України, докорінно змінила сприйняття нашої держави у світі. до 2014 року у зовнішньому інформаційному просторі Україна поставала більше об'єктом російських інтеграційних стратегій, ніж проєвропейських, а європейський стереотип України як частини «російського світу» мав свої вагомні підстави [1, с.106]. Якщо ще кілька років тому Україна розглядалася саме так, то сьогодні міжнародна спільнота бачить в ній символ опору, гідності та боротьби за демократичні цінності. У цих нових реаліях перед державою постало завдання не просто доносити правду про війну, а й формувати новий, сильний і впізнаваний імідж на глобальній арені. Цей процес охоплює найрізноманітніші сфери від офіційної дипломатії до культурних ініціатив, соціальних мереж, спорту й навіть масової культури. Бажаю наголосити на тому, що за формування позитивного іміджу України відповідно до Конституції відповідають такі державні органи: Верховна Рада України, Президент України, Міністерство закордонних справ України, Кабінет Міністрів України, Рада національної безпеки та оборони України.

Формування образу України як незалежної, незламної та відкритої держави є важливою частиною боротьби за міжнародну підтримку, а також основою майбутньої інтеграції у світові політичних, економічних та безпекових структур. Це питання сьогодні актуальне як ніколи й заслуговує на глибоке осмислення. Одним із ключових чинників трансформації іміджу України стало глобальне висвітлення подій війни. Міжнародні медіа, соціальні мережі, виступи українських лідерів та масова підтримка з боку іноземних громадян створили потужний інформаційний фон, у якому Україна асоціюється насамперед із незламністю, боротьбою за свободу та демократичні цінності. Вперше за роки незалежності Україна почала виступати не як об'єкт зовнішньої політики, а як активний суб'єкт, здатний формувати міжнародний порядок

денний. У цьому процесі важливу роль відіграє публічна дипломатія – завдяки активності громадянського суспільства, волонтерів, діячів культури та спорту. Військові, медики, науковці, митці – всі вони стали так званими “народними дипломатами”, які через власну діяльність репрезентують Україну світові. Їхні історії надихають, формують емоційний зв’язок із закордонною аудиторією й водночас демонструють глибину національного духу. Тому до цього можна ще віднести культурну дипломатію. Українська мова, пісня, література, живопис, кінематограф – усе це дедалі частіше презентується за кордоном як частина європейської культурної спадщини. Після 24 лютого 2022 року попит на український культурний продукт зріс, що свідчить про активізацію інтересу до країни не лише як до об’єкта політичної підтримки, а й як до самотнього, багатогранного культурного простору. Але звідси ж і встановлено, що основною формою зовнішньої політики є все ж таки дипломатія, яка так чи інакше визначає спрямованість країни для досягнення поставлених цілей та завдань. Наприклад, характерною ознакою вдалих, грамотних та перспективних дипломатичних відносин є політична діяльність президента України Володимира Зеленського, який вже протягом чотирьох років займає найвищу посаду у державі. Починаючи з 24 лютого 2022 року він, попри війну, підтримує активну зовнішньополітичну діяльність та посилює дипломатичні відносини з лідерами інших країн [2]. Але при цьому не тільки президент, а й міністр закордонних справ та інші представники державної влади здійснюють активну міжнародну діяльність, спрямовану на консолідацію зовнішньої підтримки. Візити до ключових столиць, участь у самітах, виступи перед парламентами інших держав стали актами символічного значення, які фіксують Україну як державу, що здатна вести діалог на найвищому рівні. Також вважаю за потрібне окремо відзначити роль цифрової дипломатії – особливо у соціальних мережах, де Україна виявила себе як держава, що вміє ефективно комунікувати зі світом у режимі реального часу.

Традиційні та нові медіа є важливим джерелом інформації про зовнішньополітичні події не тільки для населення, але й для самих політичних діячів, які в силу обставин не стикаються з подіями за кордоном і змушені покладатися на інформацію загального та конкретного порядку, що надходить до них із медіа. Більше того, на основі цієї інформації політичні актори можуть приймати ті чи інші зовнішньополітичні рішення. Також формування нового іміджу має прикладний вимір, воно безпосередньо впливає на обсяги гуманітарної допомоги, підтримку з боку діаспори, бізнес-інтерес до України, а в перспективі – на післявоєнну відбудову. Чим сильнішим та позитивнішим є образ України у світі, тим більше шансів на стратегічні інвестиції, підтримку реформ і входження до європейських та євроатлантичних структур. Ядро зовнішньополітичного іміджу – стереотипи, які включають як об’єктивну, так і суб’єктивну (заздалегідь спотворену) інформацію про економічні, політичні, соціальні, військові та інші характеристики держави. У формуванні зовнішньополітичного іміджу важливу роль відіграють медіа, адже “якщо люди визначають ситуацію як реальну, вона є реальною за своїми наслідками”. Якщо наголошувати

відверто, то імідж має завжди будуватися на певному спотворенні інформації задля загального світосприйняття та позитивної динаміки з боку розгляду будівання картини для побудування репутації.

Узагальнюючи викладене, варто зазначити, що повномасштабна війна істотно вплинула на формування нового міжнародного іміджу української держави. Ще до початку повномасштабного вторгнення Кремль посилив дезінформаційну кампанію проти України, намагаючись переконати міжнародну спільноту в тому, що дії росії є обґрунтованими та необхідними, що вони мають оборонний характер. Разом з тим, розуміючи, що попередні підходи до збереження «свого законного статусу великої держави» та гарантування своїх регіональних інтересів [3]. Але все ж таки за останні роки відбулося переосмислення позиціонування України на глобальній арені: від країни, що здебільшого сприймалася крізь призму пострадянської спадщини, до активного суб'єкта міжнародних відносин, що асоціюється з боротьбою за свободу, демократичні цінності та європейський вибір. Формування оновленого іміджу України є багаторівневим процесом, у якому задіяні не лише органи державної влади й офіційна дипломатія, а й інструменти публічної, культурної, цифрової, гуманітарної та науково-освітньої дипломатії. Важливу роль у цьому відіграють представники громадянського суспільства, діячі культури, медіа, спорту, науки, які через власну діяльність формують позитивний образ держави за її межами. Сучасні комунікаційні інструменти, зокрема соціальні мережі, також суттєво впливають на динаміку міжнародного сприйняття України, дозволяючи швидко транслювати ключові меседжі широкій аудиторії. І, наголошуючи знову, позитивне формування міжнародного іміджу України є стратегічно важливим як у воєнний період, так і в умовах післявоєнного відновлення. Воно сприяє мобілізації зовнішньої підтримки, розширенню економічного співробітництва, залученню інвестицій, зміцненню позицій у міжнародних організаціях та просуванню євроінтеграційного курсу. Відтак, імідж держави постає не лише як елемент інформаційної політики, а як один із ключових інструментів сучасної дипломатії та зовнішньополітичної діяльності загалом.

Література:

1. Пахльовська О. Вкрадена Європа і Україна; між новим Мюнхеном і Ялтою-2, I/ Нова Європа I упоряд. : Катерина Зарембо. Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. С. 93-123

2. Цурканова І. Імідж України в умовах війни та міжнародна політична підтримка. *Grani*. 2023. Т. 26, № 3. С. 87–93.

URL: <https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=3726391>

3. Hutchings, S., & Szostek, J. Dominant narratives in Russian political and media discourse during the Ukraine crisis. Bristol, UK: E-International Relations. 2015. P. 183– 196. URL : <https://www.e-ir.info/pdf/55707>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.